

JACEK KORDEL

j.kordel@bn.org.pl

National Library of Poland, Institute of Books and Readership

ORCID: 0000-0003-2334-292X

THE BOOK COLLECTION OF MARIAN BIELEWICZ IN THE SAXON STATE AND UNIVERSITY LIBRARY IN DRESDEN

DOI: 10.36155/PLib.13.00002

ABSTRACT

This article explores the structure and wartime fate of the private book collection of Marian Bielewicz, a Polish lawyer and notary based in Gdańsk, whose library was transferred during World War II to the Sächsische Landesbibliothek in Dresden (today the Sächsische Landesbibliothek – Staats- und Universitätsbibliothek). Based on archival acquisition records from 1939 to 1945 and an analysis of the surviving volumes, the author reconstructs the original collection, which once comprised 293 items. The library reflected Bielewicz's intellectual interests in history, literature, art, and national culture. Most of the collection was destroyed during the war; only 118 volumes have survived to the present day. The study contributes to broader discussions on the wartime displacement of private libraries and underscores the value of institutional collections as sources for biographical research. The article includes a detailed inventory of both surviving and lost works.

KEYWORDS: private libraries, Marian Bielewicz, Saxon State and University Library, Gdańsk, World War II, library losses, book history.

Wartime losses suffered by private book collections have not as yet been the subject of systematic studies. The idea of their extent can be derived mainly from the memories of writers, scholars, and book lovers. The volume of those book collections can be evidenced by those which survived WW II, the example being the collections of Jan Michalski and Gabriel Korbut which initiated the library of the Institute of Literary Research of the Polish Academy of Sciences.

An interesting example of a book collection which partially survived the war ravages is constituted by books and maps once belonging to the Gdańsk lawyer and notary Marian Bielewicz, deposited in the Saxon State and University Library in Dresden. Saxon librarians discovered this collection when going through accession records from 1939–1945.¹ The research I conducted permitted to identify its owner and compile a list of the titles.

Born around 1860, Marian Bielewicz was in the inter-war period one of the three Polish lawyers and notaries active in Gdańsk. Having passed his secondary-school final exams in 1880, he began to study law in Wrocław and Berlin. When in the latter, he was conferred a doctoral degree in law. He conducted legal training in Leszno, Piła, Bydgoszcz, and Poznań. In April 1888, *Dziennik Poznański* reported that ‘referendary Mr Marian Bielewicz of Leszno passed the assessor examination acquiring the note *good*’.² Bielewicz settled down in Gdańsk, where he ran a law practice for many years. As of 1911, he also held the office of a notary. Among his clients there were Polish national activists from Pomerania. He was an active member of the Society of Friends of Science and Art in Gdańsk, and in 1895, he joined the Tatra Society. From 1907 onward, he served as the Society’s delegate to Western Pomerania.³

1 I am grateful for this piece of information to the Head of the Special Collection Department at the Saxon State and University Library in Dresden Ms Jana Kourek.

2 *Dziennik Poznański* no. 100, April 29, 1888, p. 4.

3 T. Oracki, ‘Marian Bielewicz’, in: *Słownik biograficzny Pomorza Nadwiślańskiego*. Suplement I, ed. Z. Nowak, Gdańsk 1998, p. 35, idem, ‘Działacze polscy na Pomorzu oraz na Warmii, Mazurach i Powiślu w Towarzystwie Tatrzańskim (1874–1920)’, in: *Nad Bałtykiem, Pregolą i Lyną. XVI–XX w. Księga pamiątkowa poświęcona jubileuszowi*

In 1920, he joined the Historical Society of Western Pomerania (Westpreussischer Geschichtsverein).⁴

In June 1919, he was appointed a member of the Codification Committee in the Polish Republic whose goal was to prepare legal acts unifying the law valid in the three former partition zones now forming the newly-established Polish State. Although he initially served in the Civil Department, he later resigned from this position.⁵ That very year he served as the mediator in the agreement reached between the publishers of *Dziennik Gdański* and *Gazeta Gdańska*.⁶

Mieczysław Jałowiecki, delegate of the Polish Government to Gdańsk in 1919–1920, characterized Bielewicz as ‘the senior of the Polish colony in Gdańsk’.⁷ Bohdan Nagórski, student of Gabriel Narutowicz at the Zurich University of Technology and a specialist in the field of exploitation of sea harbours, who in 1922–1937 was commercial director of the Board of the Port and Waterways in Gdańsk, recorded Bielewicz as ‘politically uncommitted, who regarded himself first of all a Gdańsk resident and a Polish Gdańsk citizen, and certainly not a German Gdańsk resident’. He described him as ‘a wealthy lawyer and a sybarite’, one of the most distinctive figures of the Polish community in Gdańsk.⁸

pięćdziesięciolecia pracy naukowej prof. Janusza Jasińskiego, ed. Z. Rondomańska, Olsztyn 2006, p. 283 (it gives erroneous death date, ca 1938).

- 4 *Mitteilungen des Westpreußischen Geschichtsverein*, 1920, Jg. 19, no. 2, p. 17.
- 5 S. Grodziski, ‘Komisja Kodyfikacyjna Rzeczypospolitej Polskiej’, *Czasopismo Prawno-Historyczne*, 1981, vol. 33, fasc. 1, p. 73.
- 6 A. Romanow, *Prasa polska w Wolnym Mieście Gdańsku (1920–1939)*, Gdańsk 1979, pp. 98–99.
- 7 M. Jałowiecki, *Wspomnienia, raporty i sprawozdania z Gdańska (1919–1920)*, comp. Z. Machaliński, Gdańsk 1995, p. 75.
- 8 According to Nagórski’s account, every year Bielewicz would go on a holiday to Tyrol. He would travel across the region in a car with a hired driver, travelling at a slow pace, and admiring the mountain views. In Gdańsk, he lived in a large apartment, and was famed for hosting sumptuous parties for the Polish community. Those meetings often served as an opportunity to present his rich wine collection. As mentioned by the account’s author, ‘a dinner at Bielewicz’s would go on for several hours to secure adequate intervals between one type of wine and another’. B. Nagórski, *Wspomnienia gdańskie*, New York 1982, pp. 44–45. The information on Bielewicz was recapitulated after Nagórski by H. Stępniaik,

He must have enjoyed considerable authority, since it was to him that members of the Russian colony in Gdańsk turned for help to defend the monument honouring Russian soldiers who perished on the fronts of WW I; upon the request of the Soviet diplomatic representation the authorities of Gdańsk had the tsarist emblem removed from it. After the outbreak of WW II, owing to his advanced age and health condition, Bielewicz, who was citizen of the Free City of Danzig and had extensive contacts in Germany, was granted permission to travel to Saxony. It was there that he most likely passed away in 1941.⁹

The figure of the Gdańsk lawyer has appeared in literature, for example, in Janina Wiercińska's novel *Andriolii. A Biographical Story*.¹⁰

In February 1944, the Dresden Library acquired 293 bibliographic items through the Focken&Oltmanns antiquarians, 'mainly in Polish', as recorded in the accession record.¹¹ Lacking reliable information on the fate of the lawyer and notary in Dresden, we cannot provide any details about the history of his collection in 1941-1944; neither is it possible to identify the circumstances under which the Dresden antiquarians acquired it. It remains unknown whether the set in question contained the whole collection which Bielewicz had brought with him from Gdańsk; neither can we say whether all the volumes that it contained were his property. For the purchase of the collection RM 3,000 were allocated. An average annual income in the Third Reich in 1944 stood at RM 2,292. Thus, the amount paid was relatively high, bearing in mind

Łudność polska w Wolnym Mieście Gdańsku 1920- 939, Gdańsk 1991, pp. 397-398.

Bielewicz's fondness for wine is also mentioned by M. Jałowicki saying 'Mr Bielewicz, the barrister, was an old bachelor, he had a beautiful house full of old Gdańsk furniture, and was considered one of the best wine connoisseurs in Gdańsk'. M. Jałowicki, 'Wolne miasto', in: idem, *Na skraju imperium i inne wspomnienia*, Warszawa 2021, p. 494.

9 J. Grabowski, 'Obrona interesów polskich w Wolnym Mieście Gdańsku', *Palestra* 1975 no. 9, pp. 13-14; D. Szpopier, J. Świątek, *Dzieje adwokatury gdańskiej*, Gdańsk 2005, p. 38.

10 J. Wiercińska, *Andriolli, Opowieść biograficzna*, Warszawa 1981, p. 321.

11 Zugangsbuch 1943 I.B.-I.E., II., IV.a-d. Sächsische Landesbibliothek in Dresden, Bibl. Arch. III. J, Vol. 848-194, Bd.2, k. 221v, 223-227.

that the prices of the basic rationed products remained moderately stable. Defining the actual worth of the books is not simple, however: the availability of goods on the free market was then already strongly limited, and the trade was increasingly based not on the Reichsmark, but on barter, in which the so-called 'cigarette currency' (*Zigarettenwährung*) played an essential role.

The accession record was accompanied by a four-page typescript listing the volumes. The list used abbreviated bibliographic entries, which included the following elements: the author's surname and the initial of the first name, an abbreviated title, the place of publication (as printed on the title page), information on the binding (whether bound or unbound), the number of volumes, and classification by subject category. Numerous typographic errors appear in the list, this possibly resulting from the compiler's limited command of Polish.

The smallest part of the book collection consists of publications from the 19th century (8.5%). Books published between 1901 and 1918 account for approximately 34%, while the vast majority – 57.5% – date from the 1920s and 1930s. Most of the collection comprises printed materials in Polish (275 items). It also includes a few titles in German (15), one item each in English and Italian, and a trilingual publication (in English, German, and French) dedicated to the Kapellbrücke in Lucerne. The books came mainly from Warsaw publishing houses (137 items), there were fewer Lviv publications (48), as well as Kraków (37) and Poznań ones (23). A substantial part of the collection did not survive WW II. What remains today consists of 118 items. The books feature half binding (these mainly in the few 19th-century publications), cloth, half-cloth, and board ones. In some copies there are entries made on the title pages in coloured pencils, most frequently a blue one, and less frequently red or green. They contain Bielewicz's surname and the year, occasionally also providing the month. In the collection I have found one volume with a dedication, being a gift from the Poznań lawyer Stanisław Sławski. A few copies contain underlining in graphite or blue pencil. Some volumes also bear rubber stamps from book-

binding workshops in Gdańsk and Dresden, or handwritten notes indicating the cost of the binding services.¹²

The book collection reflects Marian Bielewicz's deep interest in history and the history of literature and art, as well as life stories of outstanding individuals. A prominent part of the collection consisted of historical studies, particularly on ancient history and modern history of Poland, including numerous biographies, such as those of Józef Poniatowski (by Szymon Askenazy) or Tadeusz Kościuszko (by Feliks Koneczny). An important section of the collection was devoted to memoirs of figures active in the early modern era and in Bielewicz's own time. Among them were the memoirs of Jan Chryzostom Pasek, King Stanislaus Augustus, and Bogdan Hutten-Czapski.

Furthermore, the collection contained works on art history, including studies in European painting as well as biographies of illustrious artists, e.g., Michelangelo, Maksymilian Gierymski, or Jacek Malczewski. The owner also collected some important manuals and academic syntheses, e.g., *Dzieje Polski w zarysie* (Outline History of Poland) by Michał Bobrzyński, *Dzieje Polski średniowiecznej* (History of Mediaeval Poland) by Roman Grodecki, *Polska Jagiellonów. Dzieje polityczne* (Poland of the Jagiellons. Political History) by Ludwik Kolankowski, *Dzieje Polski nowożytnej* (History of Early-Modern Poland) by Władysław Konopczyński, *Polska, jej dzieje i kultura* (Poland: Its History and Culture) by Aleksander Brückner, *Dzieje obyczajów w dawnej Polsce* (History of Customs in Old Poland) by Jan Stanisław Bystroń. Moreover, the collection contained dictionaries of the Polish language.

This section was complemented by studies on the history of literature, particularly ancient literature, including works by the illustrious historian of culture and literature Tadeusz S. Zieliński.

12 For example Wł. S. Reymont's book *Rok 1794* was bound in the Gdańsk bookbinding workshop of Braundschmidt (address on the stamp: I. Damm 7, Danzig), while A. Tretiak's work *Lord Byron* was bound in the Dresden workshop of Stein (stamp featuring the address: Bergmannstr. 38, Dresden). It can be assumed that some books were bound only upon their arrival in Dresden. This may have been done on Bielewicz's own initiative or on that of the Library after it had acquired the collection.

An important part in the collection was formed by historical novels, including works by Kazimierz Chłędowski and Stanisław Wasylewski, as well as travel guides, travel literature, and reportages, such as the monumental two-volume publication *Polska w krajobrazie i zabytkach* (*Poland in Landscape and Monuments*), Arkady Fiedler's account of his journey to Canada, or Ferdynand Ossendowski's reportage on Polesie.

Belles lettres took a prominent position in Bielewicz's book collection. It contained works by ancient authors, such as Homer's *Odyssey*, Virgil's *Aeneid*, or Ovid's *Metamorphoses*, as well as contemporary Polish prose, including a 15-volume edition of novels by Stefan Żeromski and a 25-volume edition of novels and ethnographic works by Wacław Sieroszewski. The collection was further enriched with the works of world literature, e.g., Gustave Flaubert's *Madame Bovary*.

Works focusing on political and national issues should not go unnoticed, with examples found in the writings of Roman Dmowski and Jędrzej Giertych.

The collection purchased by the Dresden Library did not contain any legal literature: studies, syntheses, or sets of legal acts. It may therefore be assumed that, when leaving for Dresden in his late seventies, Bielewicz took with him those books that were meant to offer intellectual engagement during his exile while also strengthening his bond with Polish culture and history. There is no available information regarding the possible collection of legal books that the Gdańsk lawyer may have left behind. The State Archive in Gdańsk has exclusively acts produced by Bielewicz's legal and notarial offices.¹³

THE BOOK COLLECTION OF MARIAN BIELEWICZ

The following list contains books which come from Marian Bielewicz's book collection, purchased by the Saxon State Library in Dresden in February and April 1944. The items have been arranged alphabetically by the author's surname. Each entry contains the following elements: author's name, title, translator (if applicable),

13 *Akta notariusza Mariana Bielewicza w Gdańsku*, State Archive in Gdańsk.

publication details (place, publisher, year), accession number, and call number (for books classified as war losses, call numbers have been identified only in rare cases). For the items which were destroyed or lost, only a note indicating their loss has been included.

- Ajschylos, *Tragedye Eschylosa* / transl. Zygmunt Węclewski. Poznań: Biblioteka Kórnicka, 1873. I.D. 210. War loss.
- Alsberg, Max, *Der Prozeß des Sokrates im Lichte moderner Jurisprudenz und Psychologie*. Mannheim; Berlin; Leipzig: Bensheimer, 1926. I.D. 331. War loss.
- Antoniewicz, Włodzimierz, *Polska, jej dzieje i kultura od czasów najdawniejszych do chwili obecnej*, t. 1, *Od pradziejów do roku 1572*. Warszawa: Trzaska, Evert i Michalski, [1927]. I.D. 146. 18.4.287-1.
- Arct, Michał, *Michała Arcta słownik wyrazów obcych. 25 000 wyrazów, wyrażań, zwrotów i przysłów cudzoziemskich używanych w mowie potocznej i w prasie polskiej*. Warszawa: Arct, 1921. I.D. 205. 18.8.1554.
- Arct, Michał, *Słownik ilustrowany języka polskiego*, t. 1, A-O. Warszawa: Arct, 1916. I.D. 252. 18.8.2266-1. War loss.
- Arct, Michał, *Słownik ilustrowany języka polskiego*, vol. 2, P-S. Warszawa: Arct, 1916. I.D. 252. 18.8.2266-2.
- Arct, Michał, *Słownik ilustrowany języka polskiego*, vol. 3, Ś-Z. Warszawa: Arct, 1916. I.D. 252. 18.8.2266-3.
- Arct, Michał, *Słownik ortograficzny języka polskiego* / comp. Stanisław Szober. Warszawa: Arct, 1927. I.D. 305. 18.8.2970. In blue pencil on the title page: *Bielewicz, wrzesień 1927*.
- Aretino, Pietro, *Jak Nana córeczkę swą Pipkę na kurtyzanę kształciła*. Warszawa: Biblion, 1928. I.D. 323. War loss.
- Askenazy, Szymon, *Księżę Józef Poniatowski [...]. Przemówienie w 100 rocznicę zgonu na obchodzie w Starym Teatrze w Krakowie*. Kraków; Warszawa: Wende, 1913. I.D. 173. War loss.
- Bąkowski, Klemens, *Dzieje Krakowa*. Kraków: Spółka Wydawnicza Polska, 1911. I.D. 164. War loss.
- Beebe, William, *W głębinach oceanu. Życie mórz południowych* / transl. Zygmunt Chełmoński (*Biblioteka Wiedzy*, vol. 5). Warszawa: Trzaska, Evert i Michalski, [1937]. I.D. 302. War loss.

- Bełza, Stanisław, *W północnej Afryce. Com widział i czuł*. Warszawa: Wende; Kraków: Gebethner, 1903. I.D. 254. War loss.
- Bełza, Stanisław, *W Tunisie i na Malcie*. Warszawa: Gebethner i Wolff, 1905. I.D. 272. War loss.
- Bełza, Stanisław, *Wśród ruin Grecyi*. Kraków: Gebethner, 1903. I.D. 273 War loss.
- Bełza, Stanisław, *Obrazy i obrazki Indii*. Warszawa: Gebethner i Wolff, 1912. I.D. 223. War loss.
- Bertram, Hugo; Kloeppel, Otto; La Baume, Wolfgang, *Das Weichsel-Nogat-Delta. Beiträge zur Geschichte seiner landschaftlichen Entwicklung, vorgeschichtlichen Besiedelung und bäuerlichen Haus- und Hofanlage*. Danzig: Danziger Verlags-Gesellschaft, 1924. I.D. 161. War loss.
- Bibbiena, Bernardo Dovizi da, *Die Calandria*. Leipzig: Rothbarth, 1907. I.D. 270. War loss.
- Biegeleisen, Henryk, *Illustrowane dzieje literatury polskiej*, vol. 1, *Literatura średniowieczna: Okres piastowski*. Wiedeń: Bondy; Kraków: Anczyc, [post 1897]. I.D. 168. 18.4.351-1.
- Biegeleisen, Henryk, *Illustrowane dzieje literatury polskiej*. vol. 2, *Literatura średniowieczna: Okres jagielloński*. Wiedeń: Bondy; Kraków: Anczyc, [post 1897]. I.D. 168. 18.4.351-2.
- Birkenmajer, Ludwik Antoni, *Mikołaj Kopernik jako uczony, twórca i obywatel. W 450-tą rocznicę jego urodzin*. Kraków: Polska Akademia Umiejętności, 1923. I.D. 200. War loss.
- Bloss, Wilhelm, *Rewolucja francuska*, vol. 1. Kraków: Książka, [1905]. I.D. 228, War loss.
- Bloss, Wilhelm, *Rewolucja francuska*, vol. 2. Kraków: Książka, [1905]. I.D. 228, War loss.
- Bobrzyński, Michał, *Dzieje Polski w zarysie*. vol. 1, 4th supplemented edition. Warszawa: Gebethner i Wolff, 1927. I.D. 188. 18.8.1809-1.
- Bobrzyński, Michał, *Dzieje Polski w zarysie*, vol. 2, 4th supplemented edition. Warszawa: Gebethner i Wolff, 1927. I.D. 188. 18.8.1809-2.
- Bobrzyński, Michał, *Dzieje Polski w zarysie*, vol. 3, 4th supplemented edition. Warszawa: Gebethner i Wolff, 1927. I.D. 188. 18.8.1809-3.

- Brodzki, Jan, *Przez Włochy do ziemi faraonów. Wspomnienia i nastroje lekarza w Egipcie oraz krótki przewodnik dla podróżujących*. S.l.: s.n., [1918]. I.D. 312. War loss.
- Brückner, Aleksander, *Polska, jej dzieje i kultura od czasów najdawniejszych do chwili obecnej*. vol. 3, *Od roku 1796–1930*. Warszawa: Trzaska, Evert i Michalski, [1930]. I.D. 146. 18.4.287-1. War loss.
- Buck, Pearl S., *Ludzie w rozterce* / transl. Ludwika Ciechanowicka. Warszawa: Rój, 1939. I.D. 344. War loss.
- Dzwonkowski, Włodzimierz; Janowski, Aleksander, *Polska w krajobrazie i zabytkach*, vol. 1. / fovol. Jan Bułhak. Warszawa: Złotnicki, 1930. I.D. 147. 18.4.399-1. In blue pencil on the title page: Bielewicz 1930.
- Dzwonkowski, Włodzimierz; Janowski, Aleksander, *Polska w krajobrazie i zabytkach*, vol. 2. / fovol. Jan Bułhak. Warszawa: Złotnicki, 1930. I.D. 147. 18.4.399-2.
- Bystroń, Jan Stanisław, *Dzieje obyczajów w dawnej Polsce. Wieki XVI–XVIII*, vol. 1. Warszawa: Trzaska, Evert i Michalski, [1933]. I.D. 165. 18.4.448.
- Bystroń, Jan Stanisław, *Polska, jej dzieje i kultura od czasów najdawniejszych do chwili obecnej*, vol. 2, *Od roku 1572–1795*. Warszawa: Trzaska, Evert i Michalski, 1929]. I.D. 146. 18.4.287-2.
- Bystroń, Jan Stanisław, *Nazwiska polskie*. Wyd. 2 popr. i rozsz. Lwów: Książnica-Atlas, 1936. I.D. 230. 18.8.2051. On the title page in black ink: *Kochanemu Panu Radzcy M. Bielewiczowi zawsze wdzięczny Stanisław Sławski, Poznań, 25 stycznia 1937*.
- *Carta automobilistica per l'Italia settentrionale, Tirolo, la Baviera meridionale e la Svizzera orientale (1:350000)* / comp. Adolf Bier. Bolzano: s. n., 1930. I.D. 335, War loss.
- Chłędowski, Kazimierz, *Rokoko we Włoszech*. Warszawa: Gebethner i Wolff; Kraków: Gebethner, 1915. I.D. 158. 18.8.1563. In blue pencil on the title page: *Bielewicz, 1915*.
- Chłędowski, Kazimierz, *Siena*. Kraków: Gebethner, 1904. I.D. 169. War loss.
- Chłędowski, Kazimierz, *Rzym. Ludzie odrodzenia*. Lwów: Altenberg; Warszawa: Wende, 1909. I.D. 170. 18.8.1564.

- Chłędowski, Kazimierz, *Rzym. Ludzie baroku*. Lwów: Altenberg; Warszawa: Wende, 1912. I.D. 171. 18.8.1567. In blue pencil on the title page: *Bielewicz, 1912*.
- Chłędowski, Kazimierz, *Dwór w Ferrarze*. Lwów: Altenberg; Warszawa: Wende, 1909. I.D. 198. 18.8.1560. In blue pencil on the title page: *Bielewicz*.
- Chmielowski, Piotr, *Kobiety Mickiewicza, Słowackiego i Krasińskiego. Zarys literacki*. 4th supplemented and enlarged. Kraków: Zwoliński, 1895. I.D. 163. 18.4.393.
- Chołoniewski, Antoni, *Duch dziejów Polski*. Kraków: published by the author, 1917. I.D. 266. War loss.
- Coster, Charles de, *Wesołe bractwo tłustej gęby. Legendy flamandzkie* / transl. Przemysław Smolik. Kraków: Książka Piękna, 1925. I.D. 245. War loss.
- Czapski-Hutten, Bogdan, *Sześćdziesiąt lat życia politycznego i towarzyskiego*, vol. 1. Warszawa: F. Hoesick, 1936. I.D. 156. War loss.
- Czapski-Hutten, Bogdan, *Sześćdziesiąt lat życia politycznego i towarzyskiego*, vol. 2. Warszawa: F. Hoesick, 1936. I.D. 156. War loss.
- Czartkowski, Adam, *Pan na Tulczynie. Wspomnienia o Stanisławie Szczęsnym Potockim, jego rodzinie i dworze* (Gawędy o dawnym obyczaju. Wybór ciekawych pamiętników XVIII i XIX stulecia, vol. 6). Lwów: Wydawnictwo Polskie, 1925. I.D. 244. War loss.
- Czekanowski, Jan, *Człowiek w czasie i przestrzeni* (Biblioteka Wiedzy, vol. 9). Warszawa: Księgarnia Trzaski, Everta i Michalskiego, 1934. I.D. 298. War loss.
- D'Annunzio, Gabriele, *Francesca da Rimini. Eine Tragödie in Versen*. Berlin: Fischer, 1903. I.D. 192. War loss.
- D'Annunzio, Gabriele, *Ogień* / transl. Leopold Staff. Lwów: Połoniecki, 1910. I.D. 236. War loss.
- Demelić, Georg von, *Die Hofburg in Wien, ihr Werden und Sein und ihre Sammlungen: auf Grund der neuesten Forschungen*. Wien: Knoch, Weltin, [1922], I.D. 338. War loss.

- Derdowski, Hieronim, *O panu Czorlińskim, co do Pucka po sece ja-choł. Żelgoł dło swojeh druchów kaszubściech*. Pelplin: Księgarnia Spółdzielcza, 1934. I.D. 342. War loss.
- Dmowski, Roman, *Świat powojenny i Polska*. Warszawa: Niklewicz, Załuska, 1931. I.D. 234. War loss.
- Dmowski, Roman, *Myśli nowoczesnego Polaka*. Warszawa: Komitet Wydawniczy Pism Romana Dmowskiego, 1933. I.D. 340. War loss.
- Dunikowski, Emil Habdank, *Od Atlantyku poza góry Skaliste. Szkice przyrodnicze z dwukrotnej podróży do Ameryki Północnej*. Lwów: Seyfarth, Czajkowski, 1893. I.D. 204. War loss.
- Ebers, Georg Moritz, *Aegypten in Bild und Wort: dargestellt von unseren ersten Künstlern*, Bd. 1. Stuttgart; Leipzig: E. Hallberger, 1879. I.D. 151. War loss.
- Ebers, Georg Moritz, *Aegypten in Bild und Wort: dargestellt von unseren ersten Künstlern*, Bd. 2. Stuttgart; Leipzig: E. Hallberger, 1879. I.D. 151. War loss.
- Eurypides, *Tragedye Eurypidesa*, part 1 / transl. Zygmunt Węclewski. Poznań: Biblioteka Kórnicka, 1881. I.D. 166. War loss.
- Eurypides, *Tragedye Eurypidesa*, part 2 / transl. Zygmunt Węclewski. Poznań: Biblioteka Kórnicka, 1881. I.D. 166. War loss.
- Fiedler, Arkady, *Kanada pachnąca żywicą*. Warszawa: Rój, 1937. I.D. 322. War loss.
- Filochowski, Wacław, *Cierpkie pobratymstwo. Książka o Czechosłowacji*. Warszawa: Biblioteka Polska, 1938. I.D. 328. War loss.
- Flaubert, Gustave, *Pani Bovary* / transl. Alfred Iwieński. Warszawa; Kraków: Ultima Thule, 1912. I.D. 320. War loss.
- *Franciszek Żmurko (Współczesne Malarstwo Polskie, z. 1)*. Kraków: Czarnecki, 1911. I D 290. War loss.
- Frank, Bruno, *Cervantes* / transl. Wanda Kragen. Warszawa: Rój, 1939. I.D. 286. War loss.
- Gerson-Dąbrowska, Maria, *Polscy artyści: ich życie i dzieła*. Warszawa: Gebethner i Wolff, 1926. I.D. 202. War loss.
- Gerson-Dąbrowska, Maria, *Wielcy artyści. Ich życie i dzieła*, wyd. 2. Warszawa: s.n., 1925. I.D. 203. 18.8.1798. In black pencil on the title page: *Bielewicz 1929, październik*.

- Giertych, Jędrzej, *Tragizm losów Polski*. vol. 1. Pelplin: Pielgrzym, 1937. I.D. 318. War loss.
- Goldschmidt, Richard Benedict, *Wstęp do nauki o życiu* / transl. Witold A. Adolph (Biblioteka wiedzy, vol. 25). Warszawa: Księgarnia Trzaski, Everta i Michalskiego, [post 1936]. I.D. 215. War loss.
- Grassl, Basil, *Geschichte und Beschreibung des Stiftes Tepl*. Pilsen: Stift Tepl, 1910. I.D. 240. War loss.
- Grodecki, Roman; Zachorowski, Stanisław, *Dzieje Polski średniowiecznej*, vol. 1, *Do roku 1333*. Kraków: Krakowska Spółka Wydawnicza, 1926. I.D. 231. War loss.
- Grodecki, Roman, *Dzieje Polski średniowiecznej*, vol. 2, *Od roku 1333–1506*. Kraków: Krakowska Spółka Wydawnicza, 1926. I.D. 231. War loss.
- Grzegorzewski, Jan, *Z pod nieba wschodniego. Nowele i fragmenty podróży*. Lwów: Towarzystwo Wydawnicze; Warszawa: Sadowski, 1902. I.D. 262. War loss.
- Gumowski, Marian, *Portrety Kościuszki*. Lwów: Redakcja „Kurier Lwowski”, 1905. I.D. 206. 18.8.2247.
- Handelsman, Marcei, *Napoleon a Polska*. Warszawa: Wende, s.d., I.D. 269. War loss.
- Harris, Frank, *W pogoni za pełnią życia* / transl. Stefan Pomian. Warszawa: Rój, 1937. n.I.D. 284. War loss.
- Hartleb, Kazimierz, *Kultura Polski (wypisy źródłowe)*. Lwów: Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 1925. I.D. 209. War loss.
- Heydel, Adam, *Jacek Malczewski. Człowiek i artysta*. Kraków: Wydawnictwo Literacko-Naukowe Meisels, 1933. I.D. 184. War loss.
- Hoesick, Ferdynand, *Wędrowiec. Wrażenia z podróży*. Warszawa: Hoesick, 1925. I.D. 265. War loss.
- Hoesick, Ferdynand, *Goethe i „najpiękniejsze dni” w jego życiu: 1814–1832. Studium biograficzne*. Warszawa: Trzaska, Evert i Michalski, 1931. I.D. 199. War loss.
- Homer, *Odysseja* / transl. Józef Wittlin. Lwów: Altenberg; Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 1924. I.D. 185. 18.8.1797.

- Jabłonowski, Władysław, *Amica Italia*. Poznań: Księgarnia św. Wojciecha, 1926. I.D. 260. War loss.
- Jasieński, Feliks, *Sztuka polska: malarstwo. Pięćdziesiąt reprodukcji najwybitniejszych przedstawicieli malarstwa polskiego*, wyd. 2. Lwów: Altenberg; Warszawa: Wende s.d. I.D. 152. War loss.
- Jeske-Choiński, Teodor, *Psychologia Renesansu włoskiego*. Poznań: Księgarnia św. Wojciecha, 1916. I.D. 345. War loss.
- Jeske-Choiński, Teodor, *Ludzie renesansu. Sylwetki*. Warszawa: Kasa Przeczności i Pomocy Warszawskich Pomocników Księgarskich, [1916]. I.D. 325. War loss.
- Jørgensen, Johannes, *Z drogi* / transl. Franciszek M. Wolański. Poznań: Księgarnia św. Wojciecha, 1914. I.D. 264. War loss.
- Kieszkowski, Jerzy, *Kancierz Krzysztof Szydlowiecki: z dziejów kultury i sztuki Zygmuntowskich czasów*, cz. 3, *Humanieści i sztuka w życiu Krzysztofa Szydlowieckiego*. Poznań: J. K. Żupański, 1912. I.D. 155. 18.8.3152-2.
- Kilarski, Jan, *Gdańsk*. Poznań: Wegner, 1937. I.D. 213. War loss.
- Kingsley, Charles, *Heroje czyli klechdy greckie o bohaterach* / transl. Wacław Berenwol. Warszawa: Gebethner i Wolff, 1926. I.D. 243. War loss.
- Klinger, Max, *Malarstwo i rysunek* / transl. Ignacy Drexler. Lwów: s.n., 1908. I.D. 180. War loss.
- Klaczko, Julian, *Wieczory florenckie* / transl. Stanisław Tarnowski. Warszawa: Hoesick, 1903. I.D. 253. War loss.
- Kłos, Józef, *Mowa żałobna nad zwłokami śp. x. Józefa Bielewicza*. Poznań: Księgarnia św. Wojciecha, 1908. I.D. 330. War loss.
- Kolankowski, Ludwik, *Polska Jagiellonów: dzieje polityczne*. Lwów: Gubrynowicz i Syn, 1936. I.D. 182. War loss.
- Koneczny, Feliks, *Tadeusz Kościuszko: na setną rocznicę zgonu Naczelnika. Życie, czyny, duch*. Poznań: Rzepecki, 1917. I.D. 174. War loss.
- Konopczyński, Władysław, *Dzieje Polski nowożytnej*, vol. 1, 1506–1648. Warszawa: Gebethner i Wolff, 1936. I.D. 195. 18.8.2327-1.
- Konopczyński, Władysław, *Dzieje Polski nowożytnej*, vol. 2, 1648–1795. Warszawa: Gebethner i Wolff, 1936. I.D. 195. 18.8.2327-2.

- Kończyński, Tadeusz, *Marya Leszczyńska*. Kraków: Czernecki, 1917. I.D. 175. 18.4.384.
- Kopera, Feliks, *Wit Stwos w Krakowie* / red. Stanisław Krzyżanowski. Kraków: Wydawnictwo Towarzystwa Miłośników Historii i Zabytków Krakowa, 1907. I.D. 160. War loss.
- Kossak, Wojciech, *Wspomnienia*. Warszawa: Gebethner i Wolff, 1913. I.D. 172. 18.4.291.
- Kossak, Zofia, *Warna*. Warszawa: Biblioteka Polska, 1939. I.D. 314. War loss.
- Kossak, Zofia, *Trembowla. Powieść historyczna*. Poznań: Księgarnia św. Wojciecha, 1939. I.D. 319. War loss.
- Kozicki, Władysław, *Michał Anioł*. Lwów: Altenberg; Warszawa: Wende, 1908. I.D. 359. 18.8.2621. The volume was added to the library collection on April 12, 1944.
- *Król Stanisław August. Rozmowy z ludźmi* / comp. Stanisław Wasylewski. Lwów: Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 1930. I.D. 343. War loss.
- Kruif, Paul de, *Łowcy mikrobów* / transl. Karolina Beylin (Biblioteka Wiedzy, vol. 4). Warszawa: Trzaska, Evert i Michalski, [post 1930]. I.D. 296. War loss.
- Kruif, Paul de, *Walka nauki ze śmiercią* / transl. Paula Lamowa (Biblioteka Wiedzy, vol. 11). Warszawa: Trzaska, Evert i Michalski, [post 1900]. I.D. 297. War loss.
- Kruszyński, Tadeusz, *Dzieje sztuki starochrześcijańskiej*, vol. 1. Kraków: Czernecki, [1914]. I.D. 159. 18.8.2069. In blue pencil on the title page: *Bielewicz, luty 1927*.
- Kubala, Ludwik, *Stanisław Orzechowski i wpływ jego na rozwój i upadek Reformacji w Polsce* (Nauka i Sztuka. Towarzystwo Nauczycieli Szkół Wyższych we Lwowie, vol. 1). Lwów: Altenberg; Warszawa: Wende, [1906]. I.D. 279. War loss.
- Kucharzewski, Jan, *Od białego caratu do czerwonego*, vol. 6, *Rządy Aleksandra III*. Warszawa: Kasa im. Mianowskiego, 1933. I.D. 289. War loss.
- Kukiel, Marian, *W setną rocznicę 1812–1912. Dzieje oręża polskiego w epoce napoleońskiej*. Poznań: Rzepecki, 1912; I.D. 144. War loss.

- Kutrzeba, Stanisław, *Polska odrodzona: 1914–1928*; 3rd edition. Warszawa: Gebethner i Wolff, 1928. I.D. 346. 18.8.2538. In blue pencil on the title page: *Bielewicz, luty 1929*. Numerous underlining in red and blue pencil in the text.
- Lauterbach, Alfred, *Warszawa*. Warszawa: Biblioteka Polska, 1925. I.D. 179. War loss.
- Lesage, Alain-René, *Gil Blas von Santillana*; parts 1–4. Leipzig: Brockhaus, 1850. I.D. 271. War loss.
- Lipecki, Jan, *Legenda Piłsudskiego*. Poznań: Wielkopolska Księgarnia Nakładowa Karola Rzepeckiego, 1922. I.D. 233. War loss.
- Lisiecki, Arkadiusz Marian, *Konstantyn Wielki*. Poznań: Księgarnia św. Wojciecha, 1913. I.D. 177. 18.4.394.
- Loon, Hendrik van, *Człowiek ustokrotniony* / transl. Paweł Hulka-Laskowski. Warszawa: Mathesis Polska, 1933. I.D. 219. War loss.
- Lorentz, Friedrich, *Teksty pomorskie czyli słowińsko-kaszubskie*; Fasc. 1. Kraków: Akademia Umiejętności, 1913. I. D. 181. War loss.
- Loret, Maciej, *Życie polskie w Rzymie w XVIII wieku*. Rzym: Scuola Tipografica Pio X, [1930]. I.D. 304. War loss.
- Ludwik Stasiak (*Współczesne Malarstwo Polskie*, z. 7). Kraków: Czarnecki, 1913. I.D. 295. War loss.
- Łoziński, Walery, *Ziemia i jej budowa*. Lwów: Altenberg; Warszawa: Wende, 1907. I.D. 193. War loss. In the list of books erroneously entered as: *Zienna i jej budowa*.
- Łoziński, Władysław, *Życie polskie w dawnych wiekach*; 3rd edition revised and supplemented. Lwów: H. Altenberg; Warszawa: Wende, 1912. I.D. 157. 18.8.2042. In blue pencil on the title page: *Bielewicz, 1912*. Numerous underlinings in the text in graphite and blue pencil.
- Łoziński, Władysław, *Prawem i lewem: obyczaje na Czerwonej Rusi w pierwszej połowie XVII wieku*, vol. 1, *Czasy i ludzie*; 2nd edition revised and corrected. Lwów: Altenberg, 1904. I.D. 212. 18.8.1558-1. In blue pencil on the title page: *Bielewicz*.
- Łoziński, Władysław, *Prawem i lewem: obyczaje na Czerwonej Rusi w pierwszej połowie XVII wieku*, vol. 2, *Wojny prywatne*; 2nd edi-

tion revised and corrected. Lwów: Altenberg, 1904. I.D. 212 18.8.1558-2. In blue pencil on the title page: *Bielewicz*.

- Macfall, Haldane, *Odrodzenie we Włoszech Środkowych* / red. Tadeusz Pini, transl. Jan Kasprowicz (Historia malarstwa, vol. 1). Lwów: Nakładem własnym wydawnictwa; Warszawa: Świat, [1912]. I.D. 145. War loss.
- Macfall, Haldane, *Odrodzenie w Wenecji* / ed. Tadeusz Pini, transl. Józef Ruffer (Historia malarstwa, vol. 2). Lwów: Nakładem własnym wydawnictwa; Warszawa: Świat, [1912]. I.D. 145. War loss.
- Macfall, Haldane, *Malarstwo hiszpańskie* / ed. Tadeusz Pini, transl. Jan Kasprowicz (Historia malarstwa, vol. 3). Lwów: Nakładem własnym wydawnictwa; Warszawa: Świat, [1913]. I.D. 145. War loss.
- Macfall, Haldane, *Malarstwo flamandzkie* / ed. Tadeusz Pini, transl. Józef Ruffer (Historia malarstwa, vol. 4). Lwów: Nakładem własnym wydawnictwa; Warszawa: Świat, [1913]. I.D. 145. War loss.
- Macfall, Haldane, *Malarstwo holenderskie* / ed. Tadeusz Pini, transl. Jan Kasprowicz (Historia malarstwa, vol. 5). Lwów: Nakładem własnym wydawnictwa; Warszawa: Świat, [1913]. I.D. 145. War loss.
- Macfall, Haldane, *Malarstwo francuskie* / ed. Tadeusz Pini, transl. Jan Kasprowicz (Historia malarstwa, vol. 6). Lwów: Nakładem własnym wydawnictwa; Warszawa: Świat, [1913]. I.D. 145. War loss.
- Macfall, Haldane, *Malarstwo angielskie* / ed. Tadeusz Pini, transl. Władysław Witwicki (Historia malarstwa, vol. 7). Lwów: Nakładem własnym wydawnictwa, [1913]. I.D. 145. War loss.
- Macfall, Haldane, *Malarstwo XIX wieku. part 1* / ed. Tadeusz Pini, transl. Jan Kasprowicz (Historia malarstwa, vol. 8). Lwów: Nakładem własnym wydawnictwa; Warszawa: Księgarnia Svol. Sadowskiego, [1913]. I.D. 145. War loss.
- Macfall, Haldane, *Malarstwo XIX wieku. part 2* / ed. Tadeusz Pini, transl. Jan Kasprowicz (Historia malarstwa, vol. 9). Lwów:

- Nakładem własnym wydawnictwa; Warszawa: Księgarnia Svol. Sadowskiego, [1913]. I.D. 145. War loss.
- Maeterlinck, Maurice, *Inteligencja kwiatów* / transl. Franciszek Mirandola (Biblioteka Laureatów Nobla, vol. 13). Lwów; Poznań: Wydawnictwo Polskie, 1922. I.D. 242. War loss.
 - Małgorzata z Angoulême, *Heptameron. Opowiadania królowej Nawarry* / wg dokumentów zebranych przez Le Roux de Lincy i Montaignon. Lwów: Stachel, 1911. I.D. 197. War loss.
 - Margueritte, Victor, *La garçonne (Chłopczyca)* / transl. Leopold Staff. Warszawa: Instytut Wydawniczy Renaissance, 1922. I.D. 241. War loss.
 - Mayr, Anton, *Der Sommergast in Admonvol*. Graz; Wien: Styria, 1925. I.D. 348. War loss.
 - Mereżkowski, Dymitr, *Piotr i Aleksy. Antychryst* / transl. Wale-ry Gostomski. Kraków: Gebethner, 1907. I.D. 268. 18.8.1913. In blue pencil on the title page: *Bielewicz*.
 - Mereżkowski, Dymitr, *Leonardo da Vinci (Zmartwychwstanie bo-gów)*, vol. 1 / transl. Janina Łaszczo-wa. Warszawa: Gebethner i Wolff; Kraków: Gebethner, 1910. I.D. 226. War loss.
 - Mereżkowski, Dymitr, *Leonardo da Vinci (Zmartwychwstanie bo-gów)*, vol. 2 / transl. Janina Łaszczo-wa. Warszawa: Gebethner i Wolff; Kraków: Gebethner, 1910. I.D. 226. War loss.
 - Mickiewicz, Adam, *Ballady i romanse, sonety miłosne, sonety krymskie i pomniejsze poezye*. Lwów: Altenberg, 1891. I.D. 208. War loss.
 - Morawski, Stanisław, *W Peterburku 1827–1838. Wspomnienia pu-stelnika i koszałki kobiałki* / wyd. Adam Czartkowski; Henryk Mościcki. Poznań: Wegner, [1927]. I.D. 315. War loss.
 - Morawski, Zdzisław, *Canossa*. Kraków: Nakładem autora, 1911. I.D. 222. War loss.
 - Morawski, Zdzisław, *Sacco di Roma*; 2nd edition. Kraków: Kra-kowska Spółka Wydawnicza, 1923. I.D. 277. War loss.
 - Morawski, Zdzisław, *Sacco di Roma*; 2nd edition. Kraków: Kra-kowska Spółka Wydawnicza, 1923. I.D. 191. War loss.
 - Morawski, Zdzisław, *Z odrodzenia włoskiego*. Kraków: Krakow-ska Spółka Wydawnicza, 1922. I.D. 326. War loss.

- Morawski, Zdzisław, *Z Rawenny*. Kraków: Krakowska Spółka Wydawnicza, 1921. I.D. 327. War loss.
- Mościcki, Henryk, *Pod berłem carów*. Warszawa: Biblioteka Polska, 1924. I.D. 300. War loss.
- Munthe, Axel, *Księga o ludziach i zwierzętach* / transl. Stanisława Kuszelewska. Warszawa: s.n., 1937. I.D. 313. War loss.
- Munthe, Axel, *Czerwony Krzyż i Żelazny Krzyż* / transl. Aleksandra Dobrota. Warszawa: Philobiblon, 1934. I.D. 341. War loss.
- Murawjow, Michaił, *Pamiętniki hr. Michała Mikołajewicza Murawiewa („Wieszatela”) (1863–1865). Pisane w roku 1866* / Kraków: Spółka Wydawnicza Polska, 1896. I.D. 220. War loss.
- Mycielski, Jerzy, *Antoni van Dyck: 1599–1641*. Kraków: s.n., 1900. I.D. 196. 18.8.2024.
- Nordenskjöld, Otto, *Antarctic. Zwei Jahre in Schnee und Eis am Südpol*, Bd. 1. Berlin: Reimer, 1904. I.D. 190. War loss.
- Nordenskjöld, Otto, *Antarctic. Zwei Jahre in Schnee und Eis am Südpol*, Bd. 2. Berlin: Reimer, 1904. I.D. 190. War loss.
- Opieński, Henryk, *Chopin* (Nauka i Sztuka, vol. 10). Warszawa: Wende, 1909. I.D. 186. War loss.
- Opieński, Henryk, *Ignacy Jan Paderewski* (Biblioteka Muzyczna, vol. 6). Warszawa: Gebethner i Wolff, 1928. I.D. 347. War loss.
- Ossendowski, Ferdynand Antoni, *Polesie* (Cuda Polski. Piękno przyrody, pomniki pracy, zabytki dziejów, vol. 6). Poznań: Wegner, [1934]. I.D. 299. War loss.
- Owidiusz, *Przemiany* / transl. Bruno Kiciński (Biblioteczka Uniwersytetów Ludowych i Młodzieży Szkolnej, vol. 255). Warszawa: Gebethner i Wolff, 1933. I.D. 256. War loss.
- Parnicki, Teodor, *Aecjusz, ostatni Rzymianin. Powieść historyczno-biograficzna*. Warszawa: Rój, 1937. I.D. 308. War loss.
- Pasek, Jan Chryzostom, *Pamiętniki Jana Chryzostoma z Gosławic Pańska z czasów panowania Jana Kazimierza, Michała Korybuta i Jana III: 1656–1688* / introduction and list of items by Zygmunt Węclewski. Poznań: Rzepecki; Warszawa: Wende, 1915. I.D. 148. War loss.
- Petrycki, Józef, *Roman Dmowski*. Warszawa: Perzyński, Niklewicz, 1920. I.D. 229. War loss.

- Piątkowski, Henryk, *Polskie malarstwo współczesne: szkice i notaty*. Petersburg: Grendyszyński, 1895. I.D. 261. 18.8.1801.
- Piotr Stachiewicz (*Współczesne Malarstwo Polskie*, z. 6). Kraków: Czarnecki, 1912. I.D. 294. War loss.
- Pitigrilli (i.e. Dino Segre), *18 karatów dziewictwa*. Warszawa: Alfa, 1930. I.D. 316. War loss.
- Pitigrilli (i.e. Dino Segre), *Luksusowe zwierzęta*. Warszawa: Alfa, 1930. I.D. 336. War loss.
- Pitschner, Wilhelm, *Der Mont-Blanc*. 2. Aufl. Genf: Selbstverlag des Verfassers, 1864. I.D. 194. War loss.
- Platon, *Fajdros* / transl. Władysław Witwicki. Lwów; Warszawa: Książnica Polska Towarzystwa Nauczycielskiego Szkół Wyższych, 1922. I.D. 311. 18.8.3310.
- Plautus, Titus Maccius, *Komedie*, vol. 1 / transl. Przychocki (Biblioteka Przekładów z Literatury Starożytnej, vol. 7). Kraków: Polska Akademia Umiejętności, 1931. I.D. 232. War loss.
- Podlacha, Władysław, *Historia malarstwa polskiego*, vol. 1, *Od średniowiecza do wieku XVIII-go*, part 1, *Malarstwo średniowieczne*, fasc. 1, Lwów: nakładem własnym wydawnictwa, [post 1913]. I.D. 282. War loss.
- Podlacha, Władysław, *Historia malarstwa polskiego*, vol. 1, *Od średniowiecza do wieku XVIII-go*, part 1, *Malarstwo średniowieczne*, fasc. 2, Lwów: nakładem własnym wydawnictwa, [post 1913]. I.D. 282. War loss.
- Podlacha, Władysław, *Historia malarstwa polskiego*, vol. 1, *Od średniowiecza do wieku XVIII-go*, cz. 1, *Malarstwo średniowieczne*, z. 3, Lwów: nakładem własnym wydawnictwa, [post 1913]. I.D. 282. War loss.
- Porębowicz, Edward, *Dante*. Lwów: Altenberg; Warszawa: Wende, 1906. I.D. 278. 18.8.2589.
- Potocki, Antoni, *Grottgger*. Lwów: Altenberg; Warszawa: Wende, 1907. I.D. 154. War loss.
- Poznański, Czesław, *Rzeźba francuska XIX i XX wieku*. Lwów: Altenberg; Warszawa: Wende, 1909. I.D. 176. War loss.
- Remer, Jerzy, *Wilno*. Poznań: Wegner, 1934. I.D. 309. War loss.

- Retinger, Józef Hieronim, *Polacy w cywilizacjach świata do końca wieku XIX-go*. Warszawa: Światowy Związek Polaków z Zagranicy, 1937. I.D. 287. 18.8.3279.
- Reymont, Władysław Stanisław, *Rok 1794: Ostatni sejm Rzeczypospolitej. Powieść historyczna*. Warszawa: Gebethner i Wolff; Kraków: Gebethner, 1913. I.D. 224. 18.8.2974-1. In blue pencil on the title page: *Bielewicz, wrzesień 1920*.
- Reymont, Władysław Stanisław, *Rok 1794: Nil desperandum. Powieść historyczna*. Warszawa: Gebethner i Wolff; Kraków: Gebethner, 1916. I.D. 224. 18.8.2974-2.
- Reymont, Władysław Stanisław, *Rok 1794: Insurekcja. Powieść historyczna*. Warszawa: Gebethner i Wolff; Kraków: Gebethner, 1918. I.D. 224. 18.8.2974-3.
- Rogala, Jan, *Mumie i mandaty. Opowiadania wschodnie*. Warszawa: Gebethner i Wolff, 1929. I.D. 301. War loss.
- Rolicki, Henryk, *Zmierzch Izraela*. Warszawa: Skład gł. Administracji „Myśli Narodowej”, 1932. I.D. 189. War loss.
- Rybarski, Roman, *Przyszłość gospodarcza świata*. Warszawa: s.n., 1932. I.D. 225. War loss.
- Rybarski, Roman, *Siła i prawo*. Warszawa: s.n., 1936. I.D. 303. War loss.
- Rzepecki, Ludwik Władysław, *Pamiętna noc listopada czyli Dzieje wojny narodowej z r. 1830 i 31-go. Wnukom opowiedziane przez Żołnierza Czwartaka, napisał w roku jubileuszowym 1880 Ludwik Rzepecki / complemented by Karol Rzepecki*. Poznań: Rzepecki, 1915. I.D. 167. War loss.
- Sacher-Masoch, Leopold von, *Wenus w futrze. Powieść*. Lwów: Globus, 1913. I.D. 258. War loss.
- Samlicki, Marcin, *Józef Mehoffer (Współczesne Malarstwo Polskie, z. 4)*. Kraków: Czarnecki, 1912. I.D. 293. War loss.
- Sanguszkowa, Klementyna, *Roman Sanguszko, zesłaniec na Sybir z r. 1831 w świetle pamiętnika matki ks. Klementyny z Czartoryskich Sanguszkowej oraz korespondencji współczesnej*. Transl. from the unpublished documents and footnoted by K. Firlej Bielańska, preface Józef Potockiego, introduction Henryk Mościcki. Warszawa: Gebethner i Wolff, 1927. I.D. 211. War loss.

- Sarfatti, Małgorzata, *Dux*. Warszawa: Gebethner i Wolff, 1927. I.D. 207. War loss.
- Sarolea, Charles, *Listy o Polsce* / transl. Jadwiga Sienkiewiczówna. Warszawa: Gebethner i Wolff, [1923]. I.D. 263. 18.8.2036. In blue pencil on the title page: *Bielewicz, grudzień 1921*.
- Schmitz, Paul, *Wszechislam* / transl. Stanisław Kozicki (Biblioteka Wiedzy, vol. 41). Warszawa: Trzaska, Evert i Michalski, [1939]. I.D. 317. War loss.
- Sclavus (i.e. Gąsiorowski, Waław), *Królobójcy*. Lwów: Połonecki, 1905. I.D. 237. War loss.
- Sclavus, Wiesław (i.e. Gąsiorowski, Waław), *Księżna Łowicka. Powieść historyczna z XIX wieku. vol. 1*. Kraków: Gebethner, 1908. I.D. 249. War loss.
- Sclavus, Wiesław (i.e. Gąsiorowski, Waław), *Księżna Łowicka. Powieść historyczna z XIX wieku. vol. 2*. Kraków: Gebethner, 1908. I.D. 249. War loss.
- Sienkiewicz, Henryk, *Rodzina Połanieckich*, vol. 1. Warszawa: Gebethner i Wolff, 1895. I.D. 238. 18.8.2348-1.
- Sienkiewicz, Henryk, *Rodzina Połanieckich*, vol. 2. Warszawa: Gebethner i Wolff, 1895. I.D. 238. 18.8.2348-2.
- Sieroszewski, Waław, *Korea: Klucz Dalekiego Wschodu*. Warszawa; Kraków: Gebethner i Wolff, 1905. I.D. 267. 18.8.1551.
- Sieroszewski, Waław, *Nowele*, vol. 1 (Dzieła zbiorowe, vol. 1). Warszawa: Biblioteka Polska, [1931]. I.D. 276. 18.8.2612-1.
- Sieroszewski, Waław, *Nowele*, vol. 2 (Dzieła zbiorowe, vol. 2). Warszawa: Biblioteka Polska, [1931]. I.D. 276. 18.8.2612-2.
- Sieroszewski, Waław, *Nowele*, vol. 3 (Dzieła zbiorowe, vol. 3). Warszawa: Biblioteka Polska, [1931]. I.D. 276. 18.8.2612-3.
- Sieroszewski, Waław, *Nowele*, vol. 4 (Dzieła zbiorowe, vol. 4). Warszawa: Biblioteka Polska, [1931]. I.D. 276. 18.8.2612-4.
- Sieroszewski, Waław, *Powieści chińskie* (Dzieła zbiorowe, vol. 5). Warszawa: Biblioteka Polska, [1931]. I.D. 276. 18.8.2612-5.
- Sieroszewski, Waław, *Z fali na falę* (Dzieła zbiorowe, vol. 6). Warszawa: Biblioteka Polska, [1931]. I.D. 276. 18.8.2612-6.

- Sieroszewski, Waław, *Nowele; Małżeństwo; Być albo nie być* (Dzieła zbiorowe, vol. 7). Warszawa: Biblioteka Polska, [1931]. I.D. 276. 18.8.2612-7.
- Sieroszewski, Waław, *Na kresach lasów. Powieść* (Dzieła zbiorowe, vol. 8). Warszawa: Biblioteka Polska, [1931]. I.D. 276. 18.8.2612-8.
- Sieroszewski, Waław, *Ucieczka* (Dzieła zbiorowe, vol. 9). Warszawa: Biblioteka Polska, [1931]. I.D. 276. 18.8.2612-9.
- Sieroszewski, Waław, *Zacisze. Powieść* (Dzieła zbiorowe, vol. 10). Warszawa: Biblioteka Polska, [1931]. I.D. 276. 18.8.2612-10.
- Sieroszewski, Waław, *Dwanaście lat w kraju Jakutów*, part 1 (Dzieła zbiorowe, vol. 11). Warszawa: Biblioteka Polska, 1935. I.D. 276. 18.8.2612-11.
- Sieroszewski, Waław, *Dwanaście lat w kraju Jakutów*, part 2 (Dzieła zbiorowe, vol. 12). Warszawa: Biblioteka Polska, 1935. I.D. 276. 18.8.2612-12.
- Sieroszewski, Waław, *Korea: Klucz Dalekiego Wschodu*, part 1 (Dzieła zbiorowe, vol. 13). Warszawa: Biblioteka Polska, 1935. I.D. 276. 18.8.2612-13.
- Sieroszewski, Waław, *Korea: Klucz Dalekiego Wschodu*, part 2 (Dzieła zbiorowe, vol. 14). Warszawa: Biblioteka Polska, 1935. I.D. 276. 18.8.2612-14.
- Sieroszewski, Waław, *Na daleki Wschód. Kartki z podróży* (Dzieła zbiorowe, vol. 15). Warszawa: Biblioteka Polska, 1935. I.D. 276. 18.8.2612-15.
- Sieroszewski, Waław, *Beniowski*, part 1 (Dzieła zbiorowe, vol. 16). Warszawa: Biblioteka Polska, 1935. I.D. 276. 18.8.2612-16.
- Sieroszewski, Waław, *Beniowski*, part 2 (Dzieła zbiorowe, vol. 17). Warszawa: Biblioteka Polska, 1935. I.D. 276. 18.8.2612-17.
- Sieroszewski, Waław, *Ocean*, part 1 (Dzieła zbiorowe, vol. 18). Warszawa: Biblioteka Polska, 1935. I.D. 276. 18.8.2612-18.
- Sieroszewski, Waław, *Ocean*, part 2 (Dzieła zbiorowe, vol. 19). Warszawa: Biblioteka Polska, 1935. I.D. 276. 18.8.2612-19.
- Sieroszewski, Waław, *Miłość samuraja. Powieść* (Dzieła zbiorowe, vol. 20). Warszawa: Biblioteka Polska, 1931. I.D. 276. 18.8.2612-20.

- Sieroszewski, Wacław, *W szponach. Powieść* (Dzieła zbiorowe, vol. 21). Warszawa: Biblioteka Polska, 1931. I.D. 276. 18.8.2612-21.
- Sieroszewski, Wacław, *Łańcuchy. Powieść* (Dzieła zbiorowe, vol. 22). Warszawa: Biblioteka Polska, 1935. I.D. 276. 18.8.2612-22.
- Sieroszewski, Wacław, *Topiel. Powieść* (Dzieła zbiorowe, vol. 23). Warszawa: Biblioteka Polska, 1935. I.D. 276. 18.8.2612-23.
- Sieroszewski, Wacław, *Dalaj-Lama. Powieść*, part 1, *Om-Mani-Phade-Chum*. Warszawa: Biblioteka Polska, [1927]. I.D. 276. 18.8.2612-24.
- Sieroszewski, Wacław, *Dalaj-Lama. Powieść*, part 2, *Droga białego Boga*. Warszawa: Biblioteka Polska, 1927. I.D. 276. 18.8.2612-25.
- Skałkowski, Adam Mieczysław, *Ksiązę Józef*. Bytom: Katolik, 1913. I.D. 143. 18.4.439.
- Skarga, Piotr, *Żywoty świętych Starego i Nowego Zakonu*, vol. 1. [Grodzisk]: Zientkiewicz i Zenkteler, 1866. I.D. 153. 18.4.566-1. On the pre-title page: *J. Bielewicz*.
- Skarga, Piotr, *Żywoty świętych Starego i Nowego Zakonu*, vol. 2. [Grodzisk]: Zientkiewicz i Zenkteler, 1866. I.D. 153. 18.4.566-2. On the pre-title page: *J. Bielewicz*.
- Skarga, Piotr, *Kazania na niedziele i święta całego roku*, vol. 1 / published by Jan Nepomucen Bobrowicz. Lipsk: Księgarnia Zagraniczna, 1843. I.D. 217. War loss.
- Skarga, Piotr, *Kazania na niedziele i święta całego roku*, vol. 2 / published by Jan Nepomucen Bobrowicz. Lipsk: Księgarnia Zagraniczna, 1843. I.D. 217. War loss.
- Skarga, Piotr, *Kazania na niedziele i święta całego roku*, vol. 3 / published by Jan Nepomucen Bobrowicz. Lipsk: Księgarnia Zagraniczna, 1843. I.D. 217. War loss.
- Skarga, Piotr, *Kazania na niedziele i święta całego roku*, vol. 4 / wyd. Jan Nepomucen Bobrowicz. Lipsk: Księgarnia Zagraniczna, 1843. I.D. 217. War loss.
- Skarga, Piotr, *Kazania na niedziele i święta całego roku*, vol. 5 / published by Jan Nepomucen Bobrowicz. Lipsk: Księgarnia Zagraniczna, 1843. I.D. 217. War loss.

- Skarga, Piotr, *Kazania na niedziele i święta całego roku*, vol. 6 / published by Jan Nepomucen Bobrowicz. Lipsk: Księgarnia Zagraniczna, 1843. I.D. 217. War loss.
- Słowacki, Juliusz, *Pisma Juliusza Słowackiego*, vol. 1 / published, explained and introduced by Józef Kallenbach. Warszawa: Haskler, [ca 1922]. I.D. 274. 18.8.2979-1.
- Słowacki, Juliusz, *Pisma Juliusza Słowackiego*, vol. 2 / published, explained and introduced by Józef Kallenbach. Warszawa: Haskler, [ca 1922]. I.D. 274. 18.8.2979-2.
- Słowacki, Juliusz, *Pisma Juliusza Słowackiego*, vol. 3 / published, explained and introduced by Józef Kallenbach. Warszawa: Haskler, [ca 1922]. I.D. 274. 18.8.2979-3.
- Słowacki, Juliusz, *Pisma Juliusza Słowackiego*, vol. 4 / published, explained and introduced by Józef Kallenbach. Warszawa: Haskler, [ca 1922]. I.D. 274. 18.8.2979-4.
- Słowacki, Juliusz, *Pisma Juliusza Słowackiego*, vol. 5 / published, explained and introduced by Józef Kallenbach. Warszawa: Haskler, [ca 1922]. I.D. 274. 18.8.2979-5.
- Słowacki, Juliusz, *Pisma Juliusza Słowackiego*, vol. 6 / published, explained and introduced by Józef Kallenbach. Warszawa: Haskler, [ca 1922]. I.D. 274. 18.8.2979-6.
- Solonevič, Tamara Vladimirovna, *Wspomnienia tłumaczki Inturista* / transl. Zofia Prawdzicowa. Warszawa: Biblioteka Polska, 1938. I.D. 321. War loss.
- Srebrny, Stefan, *Wzory do literatury starożytnej Grecji*, section 1, *Twórczość ludowa, epos, liryka*, Warszawa: Mortkowicz, 1928. I.D. 248. War loss.
- Srebrny, Stefan, *Wzory do literatury starożytnej Grecji*, section 2, *Traagedja – komedja*, Warszawa: Mortkowicz, 1928. I.D. 248. War loss.
- Srebrny, Stefan, *Wzory do literatury starożytnej Grecji*, section 3, *Historja, filozofja, wymowa*. Warszawa: Mortkowicz, 1929. I.D. 248. War loss.
- Srebrny, Stefan, *Wzory do literatury starożytnej Grecji*, section 3, *Historja, filozofja, wymowa*. Warszawa: Mortkowicz, 1929. I.D. 251. 18.8.1800-2.

- Stanisław August [Poniatowski], *Die Memoiren des letzten Königs von Polen*, Bd. 1 (Polnische Bibliothek, Bd. 1). München: Müller, 1917. I.D. 214. War loss.
- Stapiński, Tadeusz, *Czesi. Studium historyczno-polityczne*. Kraków: s.n., 1936. I.D. 339. War loss.
- Suchodolski, Bogdan, *Idealy kultury a prądy społeczne. Wypisy z dzieł myślicieli polskich XIX i XX wieku*. Warszawa: Nasza Księgarnia, 1933. I.D. 201. 18.8.2332.
- Suffczyński, Kajetan, *Zawsze oni. Obrazy historyczne i obyczajowe z czasów Kościuszki i Legionów. Dzieło pośmiertne Kajetana Suffczyńskiego / with illustrations by Juliusz Kossak and epigraphs by Wincenty Pol*. Poznań: Rzepecki, 1917. I.D. 149. 18.4.562. In blue pencil on the title page: *Bielewicz, marzec 1918*.
- Sygietyński, Antoni, *Maksymilian Gierymski* (Nauka i Sztuka / Wydawnictwo Towarzystwa Nauczycieli Szkół Wyższych we Lwowie, vol. 4). Lwów: Altenberg; Warszawa: Wende, 1906. I.D. 360. 18.8.2564. Volume incorporated into the Library's book collection on April 12, 1944.
- Szydlowski, Tadeusz, *Stanisław Wyspiański. Z 32 reprodukcjami*. Warszawa: Gebethner i Wolff, 1930. I.D. 324. War loss.
- Szyszło, Witold, *Meksyk*. Warszawa: Gebethner i Wolff, 1912. I.D. 216. War loss.
- Śliwiński, Artur, *Hetman Żółkiewski*. Warszawa: Arct; Poznań: Księgarnia Stowarzyszenia Nauczycielstwa Polskiego, 1920. I.D. 218. War loss.
- Taine, Hippolyte Adolphe, *Filozofia sztuki*, vol. 1 / transl. Antoni Sygietyński; 2nd edition revised and corrected. Lwów: Połoniecki, 1911. I.D. 235. War loss.
- Taine, Hippolyte Adolphe, *Filozofia sztuki*, vol. 2 / transl. Antoni Sygietyński; 2nd edition revised and corrected. Lwów: Połoniecki, 1911. I.D. 235. 18.8.2061-2.
- Tarnowski, Stanisław, *Matejko*. Kraków: Księgarnia Spółki Wydawniczej Polskiej, 1897. I.D. 142. 18.4.347.
- *The Paintings in the Chapel-Bridge at Lucerne - Les peintures du Pont de la Chapelle à Lucerne - Giebelbilder der Kapellbrücke in Luzern*. Zürich: Photoglob-Verlag, s.d. I.D. 329. War loss.

- Treter, Mieczysław, *Ksawery Dunikowski: próba estetycznej charakterystyki jego rzeźb*. Lwów: Altenberg, 1924. I.D. 150. 18.4.290.
- Tretiak, Andrzej, *Lord Byron*. Poznań: Wydawnictwo Polskie R. Wagner, [1930]. I.D. 285. 18.8.2553. In green pencil on the title page: *Bielewicz, maj 1931*.
- Urbański, Antoni, *Pro memoria. 4-ta seria rozgromionych dworów kresowych*. Warszawa: s.n., 1929. I.D. 306. 18.8.3282.
- Urbański, Antoni, *Z czarnego szlaku i tamtych rubieży: zabytki polskie przepadłe na Podolu, Wołyniu, Ukrainie*; 2nd edition. Warszawa: Dom Książki Polskiej, 1928. I.D. 307. 18.8.3283.
- Wasylewski, Stanisław, *Na dworze króla Stasia*. Lwów; Kraków: Wydawnictwo Polskie, 1919. I.D. 221. 18.8.2050.
- Wasylewski, Stanisław *U księżnej pani*. Lwów: Wydawnictwo Polskie; Warszawa: Wende, [1917]. I.D. 239. 18.8.2025. In blue pencil on the title page: *Bielewicz, czerwiec 1921*.
- Wasylewski, Stanisław, *Klasztor i kobieta. Studium z dziejów kultury polskiej w średniowieczu*. Lwów; Poznań: Wydawnictwo Polskie, 1923. I.D. 162. War loss.
- Weber, Franz Sylvester, *Mein liebes Bozen. Geschichten und Sagen aus der Stadt und von den Bergen*. Bozen: Ferrari, [1925]. I.D. 247. 18.8.1290.
- Wergiliusz, *Eneida* / transl. Tadeusz Karyłowski (Biblioteka Narodowa, seria 2, nr 29). Kraków: Krakowska Spółka Wydawnicza, 1924. I.D. 257. War loss.
- Wilder, Hieronim, *Grafika. Drzeworyt, miedzioryt, litografia. Wskazówki dla bibliotekarzy i miłośników sztuki*. Lwów: Altenberg, 1922. I.D. 283. 18.4.608.
- Wincenty Wodzinowski (*Współczesne Malarstwo Polskie*, z. 3). Kraków: Czarnecki, 1911. I.D. 292. War loss.
- Witkiewicz, Stanisław, *Matejko* (Nauka i Sztuka / Wydawnictwo Towarzystwa Nauczycieli Szkół Wyższych we Lwowie, vol. 9). Lwów: Altenberg; Warszawa: Wende, 1908. I.D. 187. 18.8.1810.
- Włodzimierz Tetmajer (*Współczesne Malarstwo Polskie*, z. 2). Kraków: Czarnecki, 1911. I.D. 291. War loss.
- Wyleżyńska, Aurelia, *Maria Leszczyńska na dworze wersalskim*. Poznań; Lwów: Wydawnictwo Polskie, 1923. I.D. 246. War loss.

- Wywiórski, Michał, *Zagrożona dzielnica*, Warszawa: Świat, [1913]. I.D. 281. War loss.
- *Zabytki Wielkopolskie*, annuals 1–5, Poznań: Towarzystwo Przyjaciół Sztuk Pięknych, 1912–1917, I.D. 280, War loss.
- Zdziechowski, Marian, *Chateaubriand i Napoleon*. Wilno: s.n., 1932. I.D. 288. War loss.
- Zielewicz, Ignacy, *Żywot i zasługi doktora Karola Marcinkowskiego. Z okazji 50-letniego jubileuszu Towarzystwa Pomocy Naukowej*. Poznań: s.n., 1891. I.D. 178. War loss.
- Zieliński, Tadeusz, *Hellenizm a judaizm*. parts 1–2 (Religie świata antycznego, vol. 3). Warszawa: Mortkowicz, 1927. I.D. 250. War loss.
- Zieliński, Tadeusz, *Religia hellenizmu* / transl. Gabriela Piankówna (Religie świata antycznego, vol. 2). Warszawa: Mortkowicz, 1925. I.D. 255. War loss.
- Zieliński, Tadeusz, *Piękna Helena*. Zamość: Pomarański, 1921. I.D. 337. War loss.
- Zieliński, Tadeusz, *Starożytność bajeczna*. Warszawa: Mortkowicz, 1930. I.D. 183. War loss.
- Zieliński, Tadeusz, *Religia starożytnej Grecji. Zarys ogólny* / transl. Stefan Srebrny. Warszawa: Towarzystwo Wydawnicze, 1921. I.D. 259. War loss.
- Zieliński, Tadeusz, *Rzym i jego religia*. Zamość: Pomarański, 1920. I.D. 310. War loss.
- Zieliński, Tadeusz; Srebrny, Stefan, *Literatura starożytnej Grecji epoki niepodległości*, part 1, *Zarys ogólny*. Warszawa: Mortkowicz, 1923. I.D. 251. 18.8.1800-1. In blue pencil on the title page: *Bielewicz, lipiec 1933*.
- Żeromski, Stefan, *Wierna rzeka* (Powieści Stefana Żeromskiego, vol. 1). Warszawa: Mortkowicz, 1928. I.D. 275. 18.8.2488-1.
- Żeromski, Stefan, *Uroda życia* (Powieści Stefana Żeromskiego, vol. 2). Warszawa: Mortkowicz, 1928. I.D. 275. 18.8.2488-2.
- Żeromski, Stefan, *Promień* (Powieści Stefana Żeromskiego, vol. 3). Warszawa: Mortkowicz, 1928. I.D. 275. 18.8.2488-3.
- Żeromski, Stefan, *Nawracanie Judasza* (Powieści Stefana Żeromskiego, vol. 4). Warszawa: Mortkowicz, 1928. I.D. 275. 18.8.2488-4.

- Żeromski, Stefan, *Zamieć* (Powieści Stefana Żeromskiego, vol. 5). Warszawa: Mortkowicz, 1928. I.D. 275. 18.8.2488-5.
- Żeromski, Stefan, *Charitas* (Powieści Stefana Żeromskiego, vol. 6). Warszawa: Mortkowicz, 1928. I.D. 275. 18.8.2488-6.
- Żeromski, Stefan, *Szyfowe prace* (Powieści Stefana Żeromskiego, vol. 7). Warszawa: Mortkowicz, 1928. I.D. 275. 18.8.2488-7.
- Żeromski, Stefan, *Ludzie bezdomni* (Powieści Stefana Żeromskiego, vol. 8). Warszawa: Mortkowicz, 1928. I.D. 275. 18.8.2488-8.
- Żeromski, Stefan, *Wiatr od morza* (Powieści Stefana Żeromskiego, vol. 9). Warszawa: Mortkowicz, 1928. I.D. 275. 18.8.2488-9.
- Żeromski, Stefan, *Popioły*, vol. 1 (Powieści Stefana Żeromskiego, vol. 10). Warszawa: Mortkowicz, 1928. I.D. 275. 18.8.2488-10.
- Żeromski, Stefan, *Popioły*, vol. 2 (Powieści Stefana Żeromskiego, vol. 11). Warszawa: Mortkowicz, 1928. I.D. 275. 18.8.2488-11.
- Żeromski, Stefan, *Popioły*, vol. 3 (Powieści Stefana Żeromskiego, vol. 12). Warszawa: Mortkowicz, 1928. I.D. 275. 18.8.2488-12.
- Żeromski, Stefan, *Dzieje grzechu*, vol. 1 (Powieści Stefana Żeromskiego, vol. 13). Warszawa: Mortkowicz, 1928. I.D. 275. 18.8.2488-13.
- Żeromski, Stefan, *Dzieje grzechu*, vol. 2 (Powieści Stefana Żeromskiego, vol. 14). Warszawa: Mortkowicz, 1928. I.D. 275. 18.8.2488-14.
- Żeromski, Stefan, *Przedwiośnie* (Powieści Stefana Żeromskiego, vol. 15). Warszawa: Mortkowicz, 1928. I.D. 275. 18.8.2488-15.

I have been unable to identify detailed information on four items: the set of tragedies (*Sammelband mit vier Tragödien*, I.D. 227), the book dedicated to Jan Matejko, and three cartographic heritage pieces: the panoramic map of the vicinity of Freiburg im Breisgau and the *Railway and Steamship Tourist Map of Europe* by L. Jancourt, which had many editions (I.D. 332, 333, 334).

Translated by Magdalena Iwińska